

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- SAMS - SAMarbetsförbundet kring funktionshinder rf

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Erik Munsterhjelm

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Nina af Hällström	Toiminnanjohtaja	0503683288	nina.afhallstrom@samsnet.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimitilimessä

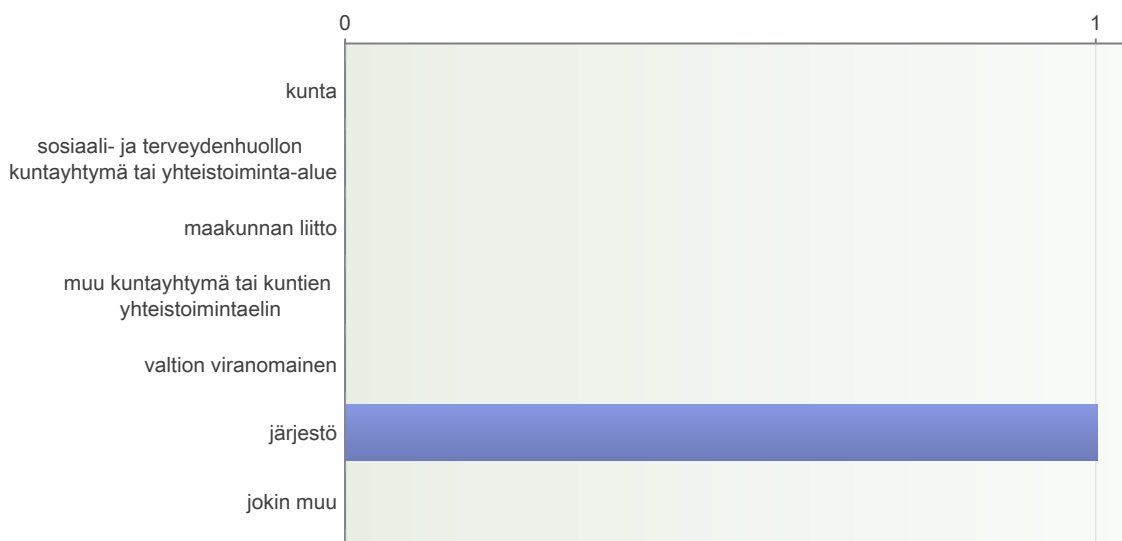
Ei vastauksia.

5. Toimielimen nimi

Ei vastauksia.

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1



7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Ei vastauksia.

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1



9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- SAMS tar inte direkt ställning till grunden för områdesindelningen, utan konstaterar att tillgången till vård och service i närområdet bör tryggas oberoende av vilken områdesindelning som ligger till grund för reformen. Det finns skäl att misstänka att den nu föreslagna områdesindelningen på grund av det ställvis ringa svenskspråkiga befolkningsunderlaget skulle leda till en svag svenskspråkig funktionshinderservice särskilt i vissa av de självstyrande områdena. Detta eftersom man inte skulle uppnå tillräcklig volym av olika typer av funktionsnedsättning inom alla områden. Om reformen genomförs utgående från förslaget vore det därför nödvändigt att skapa en särlösning för svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning.

Ett alternativ vore att koncentrera den svenskspråkiga servicen till ett vårdområde. Den här modellen är dock problematisk ur demokratisk synvinkel. Enligt ett annat alternativ kunde man utgå från gränsöverskridande samarbete. SAMS anser att en modell enligt vilken de självstyrande områdena ordnar sin egen basservice själv, medan funktionshinderservice på specialnivå produceras eller åtminstone koordineras av en samarbetsmyndighet kunde utgöra en grund för en kvalitativ svenskspråkig funktionshinderservice.

Med gemensamma resurser och tillräcklig genomströmning av klienter garanterar man att serviceutbudet blir tillräckligt brett och att tillräcklig sakkunskap finns för att svara också mot mera krävande och sällan förekommande servicebehov. Samarbetet kunde ordnas genom att inom berörda självstyrande områdens förvaltning avskilja svenska sektioner som tillsammans bildar ett gemensamt organ med tillhörande regionala funktionshinderbyråer, vilka skulle handha funktionshinderservice på specialnivå.

Det finns ett behov av en särlösning också då det gäller ordnandet av svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänster inom tvåspråkiga självstyrande områden. SAMS anser att modellen där en särskild svenskspråkig nämnd ansvarar för ordnandet av de svenskspråkiga tjänsterna är ändamålsenlig. Nämnden bör ha budgetmakt för att garantera verkligt inflytande.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Ei vastauksia.

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

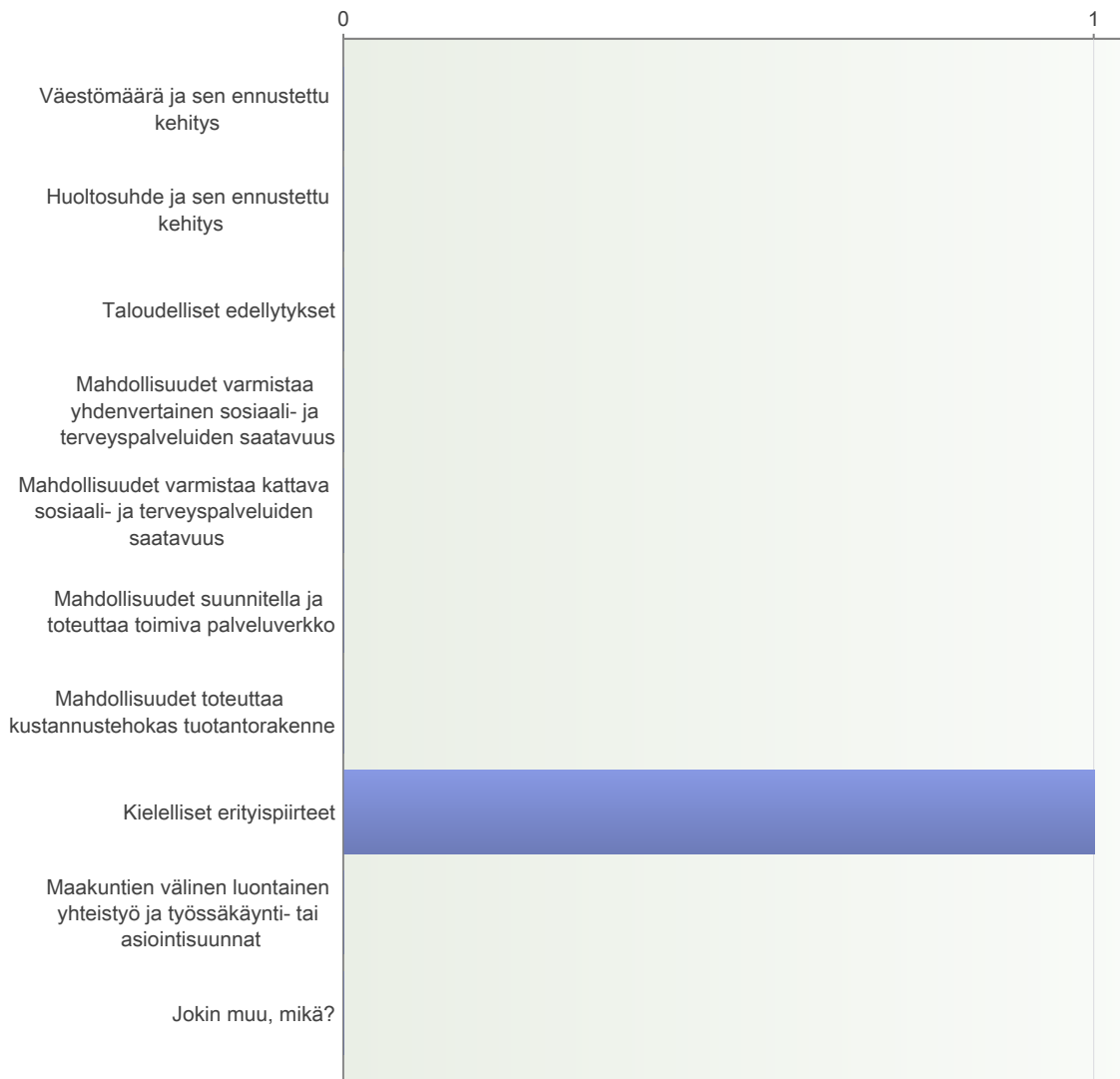
12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Vastaajien määrä: 1

- Vi tar inte ställning till frågan förutom vad gäller problematiken som har redogjorts för i fråga nr. 2. Vid valet av vilka områden som ordnar social- och hälsovården tillsammans med ett annat område bör man beakta vilket alternativ som tryggar de språkliga rättigheterna bäst.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia

Vastaajien määrä: 1



14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Vastaajien määrä: 1

- Organisationerna inom tredje sektorn innehar värdefull information och kunskap gällande klienterna och deras behov. Därtil producerar tredje sektorn direkta tjänster inom social- och hälsovårdsområdet. Tredje sektorn har också en viktig roll i att koordinera och utveckla frivilligarbetet på lokal och nationell nivå. Det är därför viktigt att man hör organisationerna när tjänsterna planeras.

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Ei vastauksia.

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- SAMS tar inte direkt ställning till frågan, utan konstaterar att omstruktureringen bör ske också med de språkliga rättigheterna i åtanke.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä?

Vastaajien määrä: 1

- Då ordnandet och finansieringen av social- och hälsovården i den föreslagna reformen separeras från det förebyggande arbetet, försvinner ett viktigt incitament att satsa på det förebyggande arbetet eftersom kommunen inte i samma utsträckning erhåller eventuell framtida ekonomisk nytta till följd av arbetet. SAMS är oroat att denna strukturella förändring försvagar det förebyggande arbetets ställning inom kommunerna. Det vore därför viktigt att finansieringssystemet innehåller mekanismer som belönar kommunerna för väl utfört förebyggande arbete.

För att trygga det förebyggande arbetets ställning i kommunerna anser SAMS att det dessutom är nödvändigt att se över lagstiftningen som berör förebyggande arbetet i kommunerna. För det fall att det förebyggande arbetet inte sköts på ett tillfredsställande sätt, bör det finnas tvingande lagstiftning som bidrar till ett effektivt förebyggande arbete i alla kommuner.

För personer med funktionsnedsättning är det viktigt att helheten av dagvård, skola och övriga social- och hälsojänster fungerar. Därtill är det viktigt att man i bostads- och trafikplanering beaktar personer med funktionsnedsättning och deras behov. För att dessa servicehelheter ska fungera på ett för klienten tillfredsställande sätt bör kommunikation och samarbete mellan kommun och självstyrande område fungera klanderfritt.

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Det är viktigt att se reformen ur klientens synvinkel. För klienten är det mest centrala att man har tillgång till närtjänster av god kvalitet. Särskilt lokala bastjänster bör finnas tillgängliga i tillräcklig mån. Om servicenätet blir för glest blir tröskeln att använda servicen högre särskilt för dem som är i störst behov av servicen.

Mot bakgrund av att man i det publicerade materialet ofta nämner digitala tjänster som ett sätt att effektivisera servicen, önskar SAMS understryka att digitala tjänster enbart kan utgöra ett komplement. För personer med funktionsnedsättning är de digitala tjänsternas tillgänglighet ännu inte på en tillräckligt god nivå. Således bör det alltid vara möjligt att sköta ärenden hos en myndighet också på annat vis än digitalt. För viktiga ärenden, såsom exempelvis serviceplanering, bör det alltid finnas en möjlighet att träffa en yrkesperson.

SAMS önskar framföra några synpunkter kring socialvårdens strukturer. Enligt SAMS kan det finnas behov av centralisering också utöver vad som redogjorts för ovan angående tryggheten av svenskspråkig funktionshinderservice. Utgångsläget för den allmänna (finskspråkiga) funktionshinderservicen bör vara att den centraliseras till det självstyrande områdets nivå. Vissa serviceformer, såsom ombyggnadsarbeten i bostaden

samt anskaffning och anpassning av bil, förutsätter dock särskilt tekniskt kunnande men inte en fortlöpande kontakt mellan klient och myndighet. Dessa serviceformer kunde därför eventuellt centraliseras till ett gemensamt nationellt kompetenscentrum.

Ett annat viktigt område är specialomsorgens framtid. I samband med nedläggningen av institutionerna måste tjänsterna i närsamhället utvecklas så att personer med utvecklingsstörning kan få tjänster på samma grunder som andra personer med funktionsnedsättning. Det är dock viktigt att specialkunnandet om utvecklingsstörning bevaras och utvecklas. Specialkunnandet inom de nuvarande specialomsorgsdistrikten kunde därför koncentreras till särskilda kompetenscenter kring utvecklingsstörning. När det gäller det svenskspråkiga specialkunnandet vore det nödvändigt att koncentrera resurserna till ett kompetenscenter.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- SAMS tar inte ställning till valet av finansieringsmodell. SAMS hoppas dock att den finansieringsmodell som väljs är mindre komplicerad än dagens modell. Förhoppningsvis bidrar detta i sin tur till en servicehelhet som är mera lättanvänd och lätthanterlig för klienten.

SAMS är dessutom oroat att den tilltänkta valfriheten inom hälso- och sjukvården kan leda till högre sjukvårdskostnader då ersättningsgraden för privat hälso- och sjukvård ökar. Om så sker behöver man kunna garantera att valfriheten inte finansieras genom inbesparingar i socialvården, som redan nu är rejält nerbantad.